

POSTANOWIENIE

Dnia 11 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z powództwa M. M.
przeciwko A. P. i Towarzystwu Ubezpieczeń [...] spółce akcyjnej w W.
o zapłatę i ustalenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 11 października 2022 r.,
na skutek wniosku powódki o rozstrzygnięcie o kosztach postępowania

oddala wniosek.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 20 czerwca 2022 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej M. M. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 26 sierpnia 2021 r. wydanego w sprawie z powództwa skarżącej przeciwko A. P. i Towarzystwu Ubezpieczeń [...] spółce akcyjnej w W. o zapłatę i ustalenie, rozstrzygając o kosztach postępowania kasacyjnego.

Pismem z 20 lipca 2022 r. pełnomocnik powódki (skarżącej) przedłożył do akt sprawy kopię orzeczenia o niepełnosprawności powódki oraz na wypadek uprzedniego orzeczenia o kosztach postępowania wniósł o reasumpcję postanowienia z uwzględnieniem sytuacji majątkowej, zdrowotnej i osobistej powódki.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 358 k.p.c., postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym wiąże sąd od chwili, w której zostało podpisane wraz z uzasadnieniem,

jeżeli zaś sąd postanowienia nie uzasadnia, od chwili podpisania sentencji. Zmiana zaś postanowienia jest dopuszczalna wówczas, gdy jest ono orzeczeniem niekończącym postępowania w sprawie i tylko wskutek zmiany okoliczności sprawy.

W niniejszej sprawie żadna z tych przesłanek nie zachodzi.

Po pierwsze, postanowienie Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2022 r. w niniejszej sprawie o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania jest prawomocne, a zatem kończy postępowanie kasacyjne. Sama ta okoliczność stanowi wystarczającą przesłankę do oddalenia wniosku.

Po drugie jednak, w niniejszej sprawie, jak wskazuje w przedmiotowym wniosku sam pełnomocnik skarżącej, nie nastąpiła zmiana okoliczności sprawy polegająca na zmianie stanu zdrowia czy stanu majątkowego skarżącej. Przypomnieć zaś należy, że weryfikacja stanu majątkowego pozwalająca na ewentualne odstępnie od obciążenia jej kosztami jest możliwa poprzez złożenie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, co powinno nastąpić na odpowiednim etapie postępowania.

Zgodnie natomiast z art. 102 k.p.c., sąd, w tym także Sąd Najwyższy (art. 39821 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.), może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami jedynie w wypadkach szczególnie uzasadnionych. Art. 102 k.p.c. statuujący zasadę słuszności jest przejawem tzw. prawa sędziowskiego i może być stosowany wówczas, kiedy okoliczności konkretnej sprawy dają po temu podstawy. Jego celem jest zapobieżenie wydaniu orzeczenia o kosztach procesu, które byłoby niesprawiedliwe (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 marca 2013 r., V CZ 89/12, niepublikowane), jednak ocena w tym zakresie jest możliwa i dopuszczalna jedynie w toku postępowania, nie zaś po jego zakończeniu. W niniejszej sprawie na etapie postępowania kasacyjnego, tj. przed wydaniem prawomocnego orzeczenia przez Sąd Najwyższy, nie podniesiono okoliczności, które uzasadniałyby zastosowanie art. 102 k.p.c. Co więcej, już Sąd Apelacyjny odnosząc się do sytuacji powódki, wskazał, że decydując się na wniesienie apelacji i wygenerowanie kosztów postępowania apelacyjnego po stronie każdego z pozwanych, powinna była liczyć się z ryzykiem związanym z oddaleniem apelacji

i poniesieniem w związku z tym tych kosztów (uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego z 26 sierpnia 2021 r. w sprawie I ACa 334/20)

Z tych względów należało orzec, jak w sentencji.

[as]